

IL TEATRO DEI RAGAZZI IL TEATRO DEI RAGAZZI

Il teatro dei ragazzi

Un recent număr al revistei italiene Sipario este consacrat problemelor teatrului pentru copii. De fapt, clarificările pe care le propune revista pornesc de la însăși titulatura teatrului dedicat micilor spectatori.

Și anume, centralizînd și comentînd experiențele unor centre dramatice specializate sau trupe cunoscute, prima distincție impusă de revistă este una aparent filologică: între teatrul pentru copii (per ragazzi) și teatrul copiilor (dei ragazzi).

Unde este echivocul cultural și pedagogic al acestor formulări?

Teatrul pentru copii, ca formă tradițională de reprezentare, ne explică revista, nu diferă față de teatrul destinat adulților — decît prin orar și repertoriu. Și refuzul acestei forme de teatru e de fapt refuzul obișnuinței unor relații teatru-tînar spectator. Relație tradițională, unde copilului spectator i se atribuie un rol pasiv, în măsura în care e doar un obiect comercial, căruia i se impune sau adaptează o fan-tezie. Copiii însă au un instinct teatral aparte, jocurile

lor au puritatea teatrului primitiv.

De aceea, în practicarea unui teatru al copiilor, nu e importantă ideea de spectacol, ci doar stabilirea unui dialog convingător cu micii spectatori. „Il teatro dei ragazzi”, consideră Ettore Capriolo, în editorialul revistei, e un fenomen artistic relativ nou — care se bazează pe originile înseși ale faptului teatral. Teatrul redevine nu o întîmplare aranjată și propusă de un grup specializat unei colectivități din partea căreia se presupune un atașament pasiv, ci o formă expresivă a colectivității însăși — ca limbaj al unui anume ritual — sau al jocului în cazul de față. Imaginația micilor spectatori — co-autori ai spectacolului — devine, așadar, protagonista absolută. (Bineînțeles afirmația nu e valabilă doar pentru copii — să amintim diversele forme ale teatrului tribal, pînă la experiențele moderne ale Hair-ului lui Tom O'Horgan).

Revista compune astfel, pagină cu pagină, schema unei noi noțiuni culturale și dramaturgice. De fapt, acest Sipario per ragazzi e dedicat eternei teme a teatrului spontan, transferată aici într-un context care ar putea fi un teren de fecundă cultură.

Teatro Stabile di Genova pornește și el de la necesita-

tea colaborării cu copiii-spectatori. În vederea acestor antrenări-spectacole cvasi-tradiționale culeg informații privind comportamentul, reacțiile imediate ale spectatorilor, invitîndu-i apoi la traducerea în desene, în teme, a întîmplărilor reprezentate.

Un mai mare grad de notate, de continuă căutare, l-au adus spectacolele pregătite și prezentate de Teatro Stabile di Torino, în mai multe școli italiene. Aici copiii au fost chemați să fie autorii spectacolului.

Pornind de la spectacole gen cabaret, structurat pe sketchuri, ca Ma che storia è questa? — artiștii torinezi au ajuns să propună copiilor un teatru come vita. Caracteristic e spectacolul relatat și explicat în această revistă — intitulat Un mattino che si chiama teatro dec-ian. 1970.

O tramă dramaturgică simplă urmărește pe două planuri sincrone — nașterea omului — nașterea teatrului. Concepția mobilă a spațiului teatral — înțeles ca loc de acțiune — permite copiilor să evolueze în planuri diverse, să inventeze, să construiască situații în aceste spații. Necesitatea unei comunicări reciproce anulează tradiționalele dimensiuni. Se efectuează astfel o recuperare a expresiei teatrale — de la invenția mimică și gestuală, prin stimularea psihică emotivă, la o progresivă anulare a rolurilor profesioniste. Copiii devin autorii și stăpîniți spectacolului. Experiințe asemănătoare sînt relatate și de alte centre din Roma, Genova, Casati și Costa.

Sînt toate aceste studii, fotografiile artistice surprinse, semnele unei neîncrederi, ale unei oboseli sceptice față de clasicele resurse ale cutiei cu miracole? Revista (Sipario) le poate prezenta ca atare. Dar ele rămîn deocamdată, după părerea noastră, rezumatele unor oneste experiențe pedagogice.

M. N.